

Bepaalde integraal

www.karelappeltans.be

July 25, 2021

1 Inleiding

"Oppervlakte" berekenen tussen de grafiek van een functie en een gedeelte van de x-as.

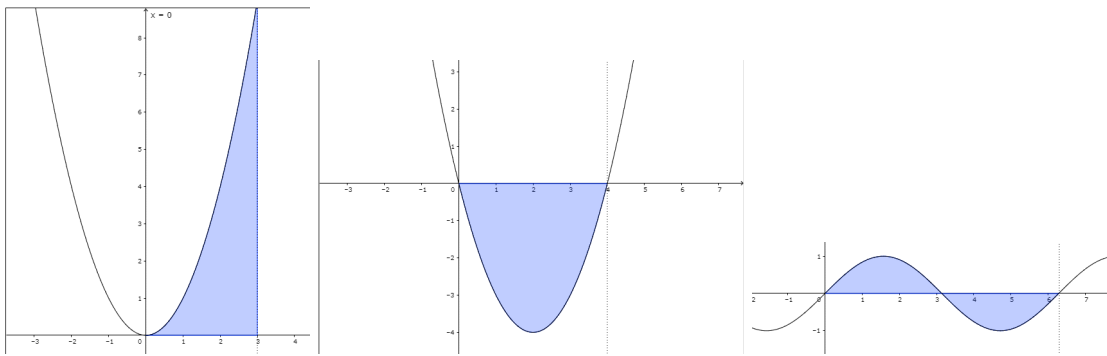

Figure 1: <https://www.geogebra.org/m/CwjpD27v>

2 Bepaalde integraal als Riemansom

2.1 Riemansom

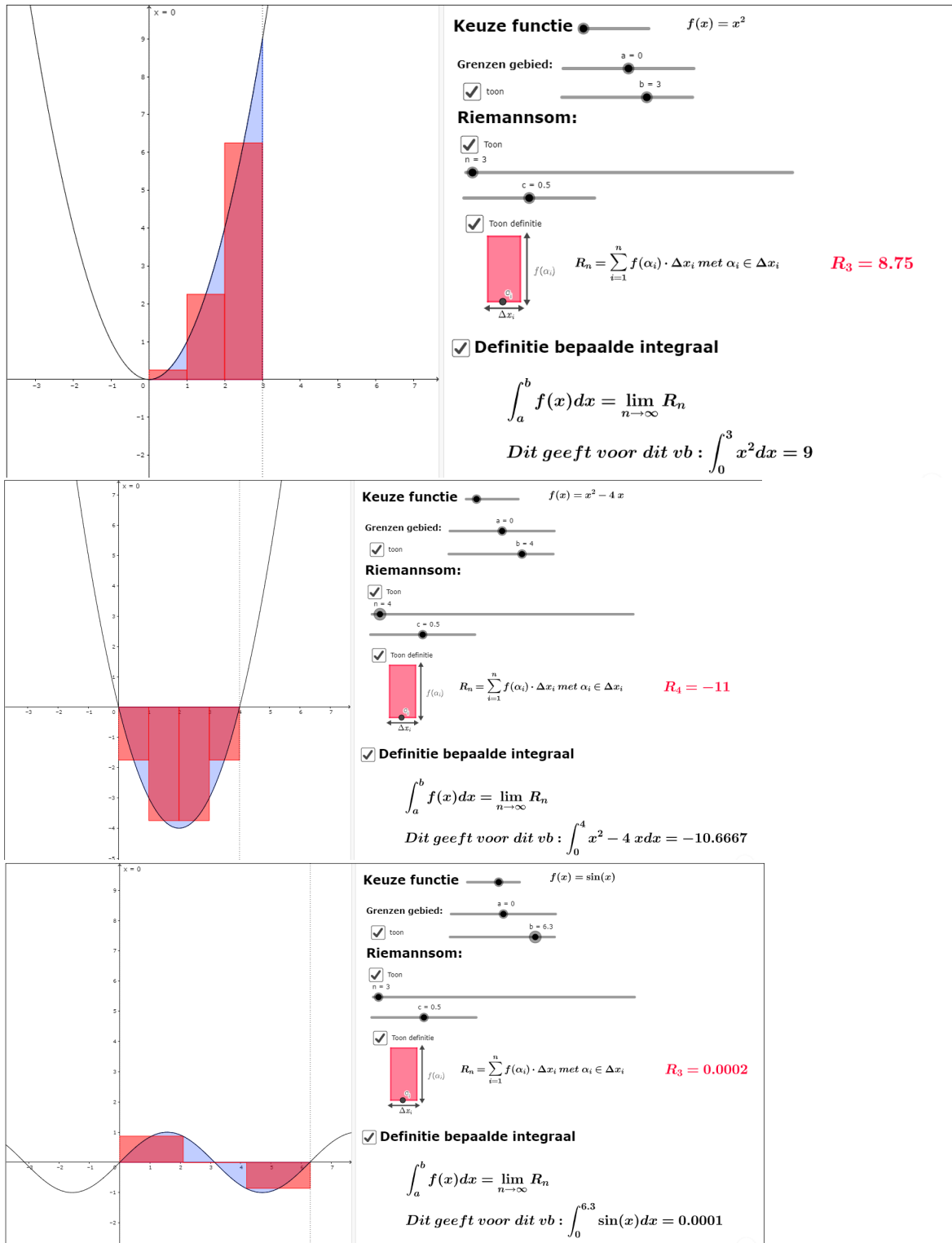

Figure 2: <https://www.geogebra.org/m/Cwjpd27v>

2.2 Onder- en bovensommen

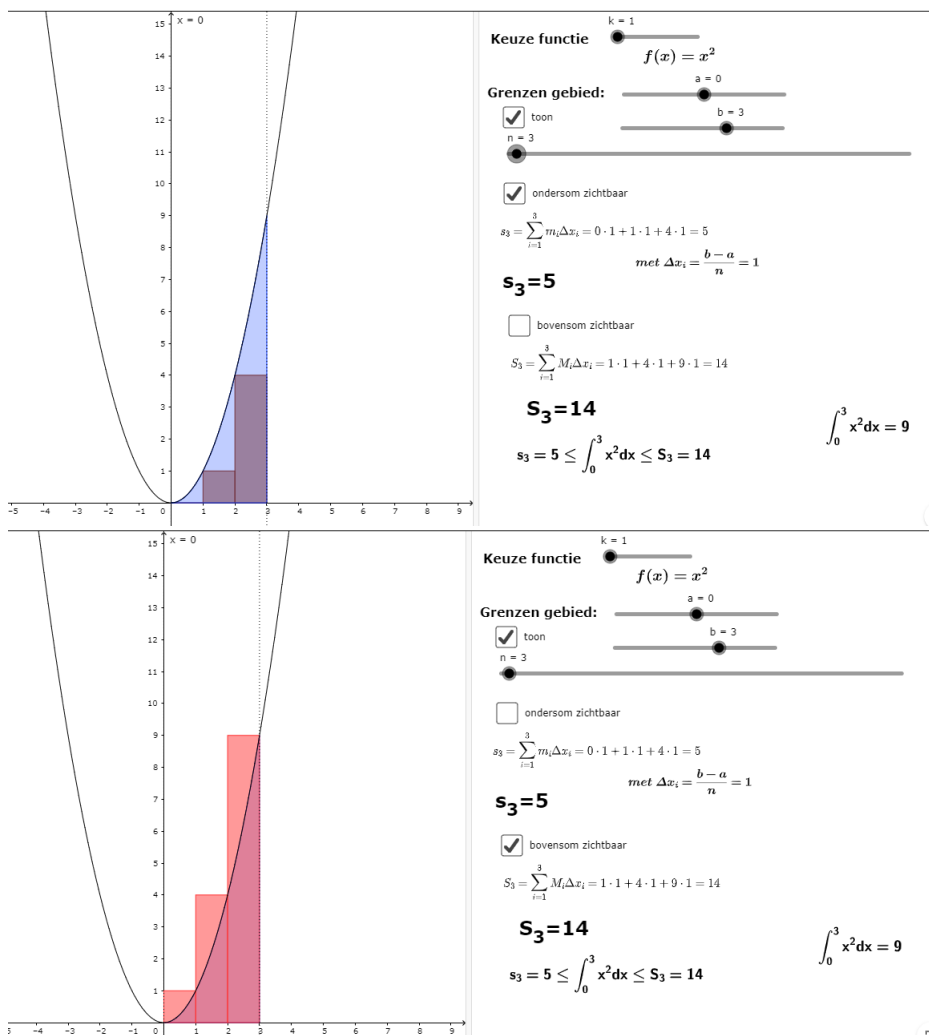

Figure 3: <https://www.geogebra.org/m/Cwjpd27v>

3 Bepaalde integraal als som van georiënteerde oppervlakte

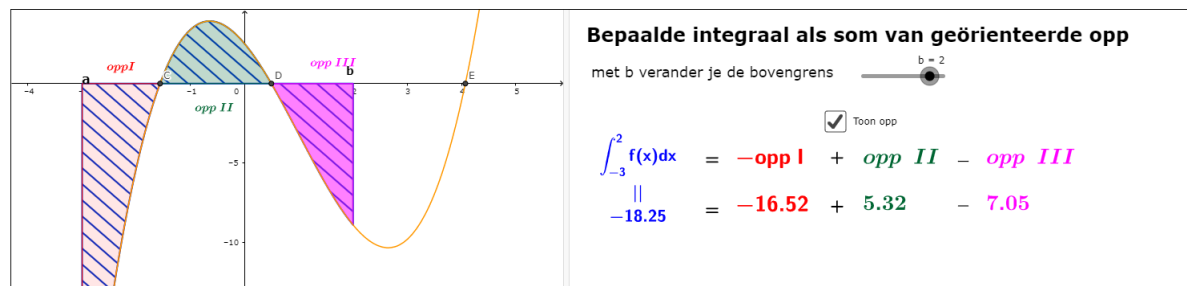

Figure 4: <https://www.geogebra.org/m/Cwjpd27v>

4 Rekenregel

Rekenregel

Een bepaalde integraal berekenen met onder- en/of bovensommen is niet erg praktisch. Volgende rekenregel geldt echter

$$\int_a^b f(x)dx = [F(x)]_a^b = F(b) - F(a) \quad \text{met } DF = f$$

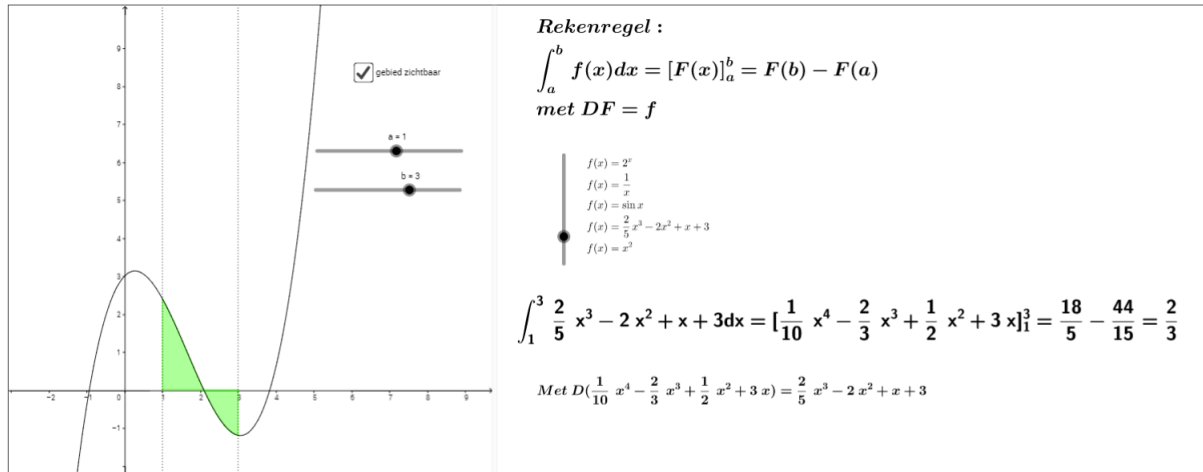

Figure 5: <https://www.geogebra.org/m/k3jNteMx>

5 Bewijs rekenregel

5.1 Integraalfunctie

5.1.1 Begripsvorming

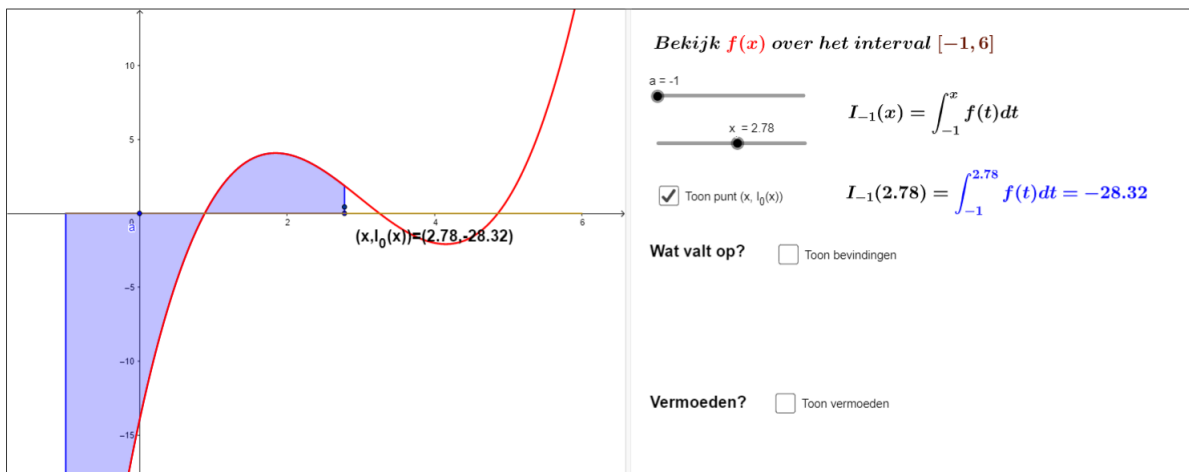

Figure 6: <https://www.geogebra.org/m/QzHejD4G>

5.1.2 Hoofdstelling van de integraalrekening

Zij $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ een reële continue functie op het interval $[a, b] \subset \mathbb{R}$ dan is voor alle $x_0 \in [a, b]$ de functie

$I_{x_0} = \int_{x_0}^x f(t)dt$ afleidbaar en een primitieve functie van f .

Dit laatste wil zeggen: $D(I_{x_0}(x)) = f(x)$

Figure 7: <https://www.geogebra.org/m/QzHejD4G>

5.1.3 Grafisch bewijs

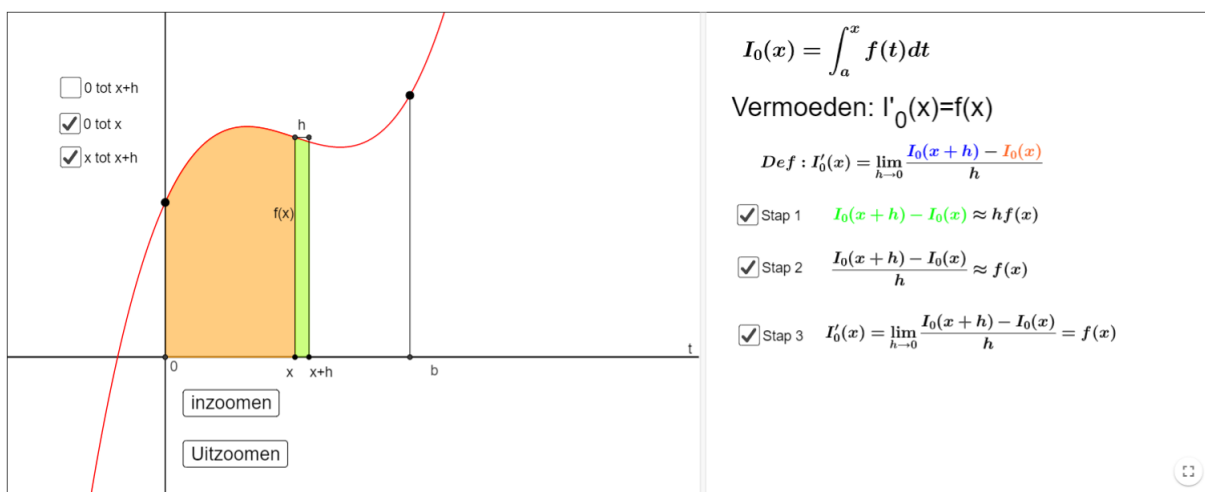

Figure 8: <https://www.geogebra.org/m/QzHejD4G>

5.1.4 Algebraïsch bewijs

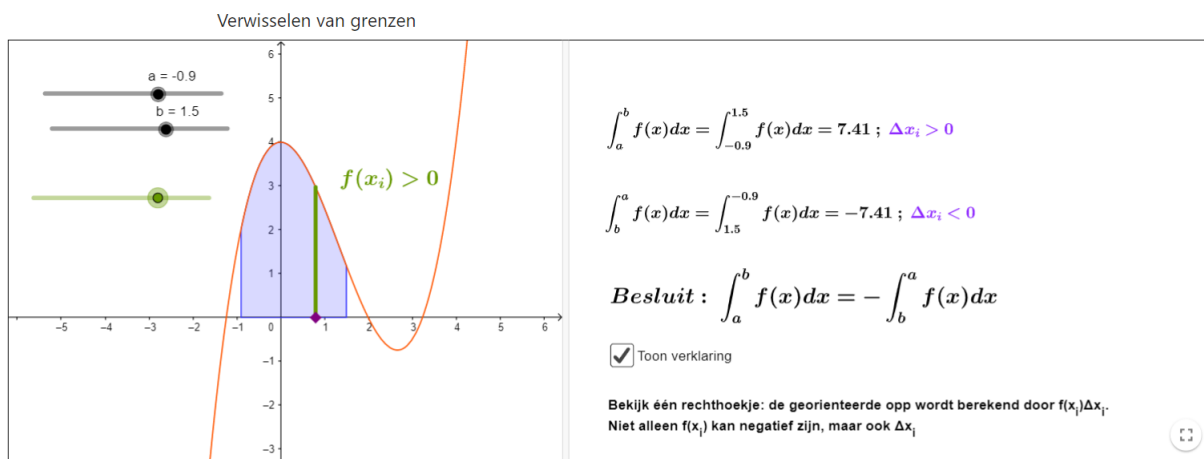

Figure 9: <https://www.geogebra.org/m/PwQgTmGT>

verwisseling van grenzen

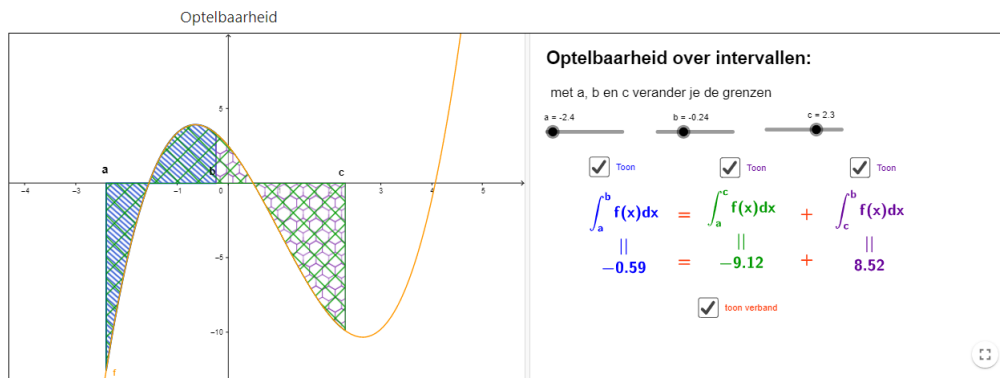

Figure 10: <https://www.geogebra.org/m/PwQgTmGT>

Optelbaarheid over intervallen

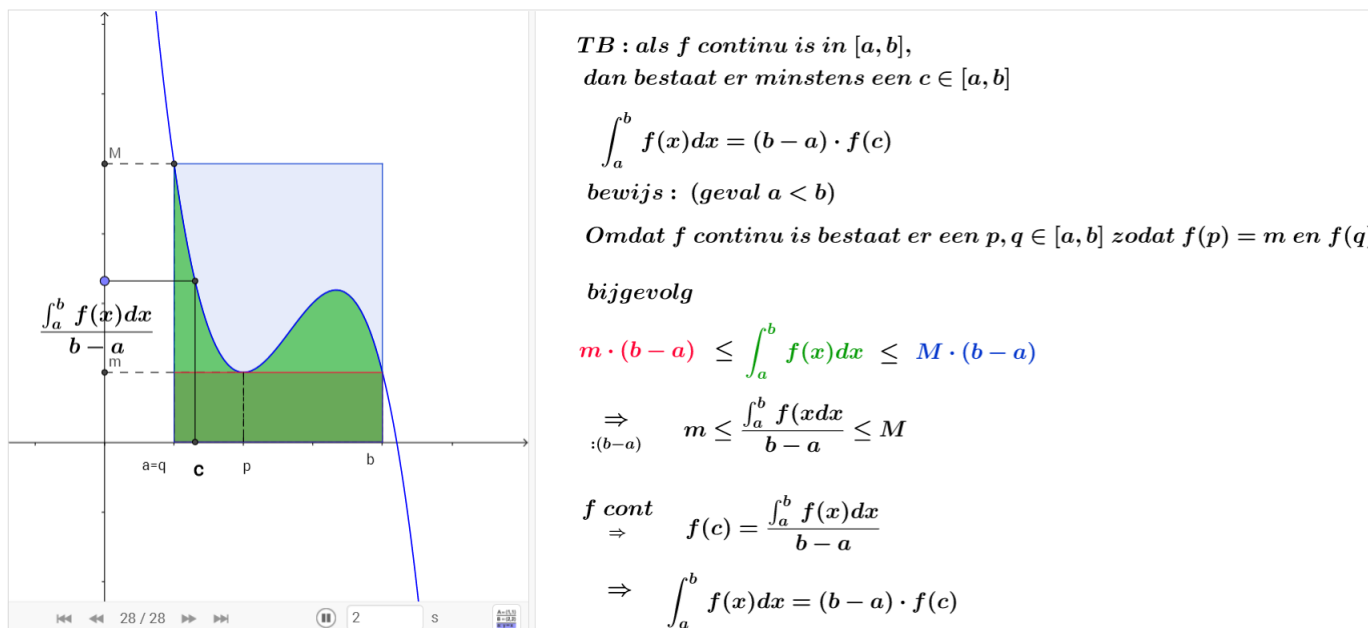
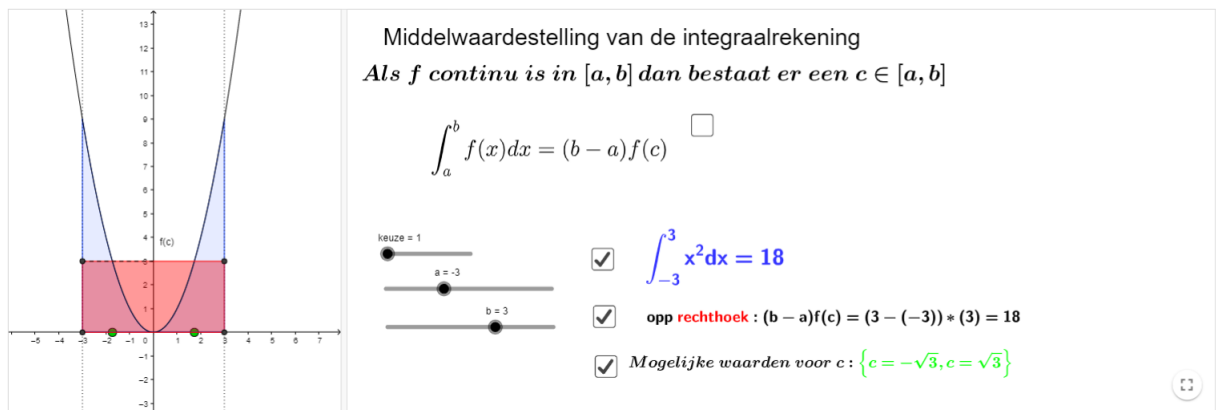

Figure 11: <https://www.geogebra.org/m/PwQgTmGT>

middelwaardestelling

$TB : D(I_a(x)) = f(x)$

Bewijs

$$\begin{aligned} D(I_a(x)) &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{I_a(x+h) - I_a(x)}{h} \quad (\text{definitie afgeleide}) \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\int_a^{x+h} f(x) dx - \int_a^x f(x) dx}{h} \quad (\text{Definitie integraal functie}) \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\int_a^{x+h} f(x) dx + \int_x^a f(x) dx}{h} \quad (\text{verwisselen van grenzen}) \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\int_x^{x+h} f(x) dx}{h} \quad (\text{optelbaarheid van intervallen}) \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(c) \cdot ((x+h) - x)}{h} \quad \text{met } c \in [x, x+h] \quad (\text{middelwaardestelling}) \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} f(c) \quad \text{met } c \in [x, x+h] \\ &= f(x) \end{aligned}$$

Figure 12: <https://www.geogebra.org/m/rqa2xHAC>

bewijs

5.2 Primitieve functies

Begrip primitieve functie

Definitie:

Een primitieve van een functie f in een interval I is een andere functie F met als eigenschap $F'(x) = f(x)$ voor x in een interval I

Eigenschap:

Twee primitieve functies zijn aan elkaar gelijk op een constante na

Bewijs:

Als F en G twee primitieve functies zijn dan geldt:

$(G(x) - F(x))' = G'(x) - F'(x) = f(x) - f(x) = 0$ in I

Dus $G(x) - F(x) = c$ of $G(x) = F(x) + c$ in I

Figure 13: <https://www.geogebra.org/m/nY3X4vVw>

5.3 Bewijs rekenregel

Bewijs rekenregel

$$\int_a^b f(x)dx = F(b) - F(a) \quad \text{met } DF = f$$

1) Een integraal functie is een primitieve functie van f

$$D(I_a(x)) = D\left(\int_a^x f(t)dt\right) = f(x)$$

2) Twee primitieve functies zijn aan elkaar gelijk op een constante na $G(x)=F(x)+c$

$$\Rightarrow \int_a^x f(t)dt = F(x) + c$$

Kies $x=a$: $\int_a^a f(t)dt = F(a) + c \Rightarrow 0 = F(a) + c \Leftrightarrow c = -F(a)$

$$\Rightarrow \int_a^x f(t)dt = F(x) - F(a)$$

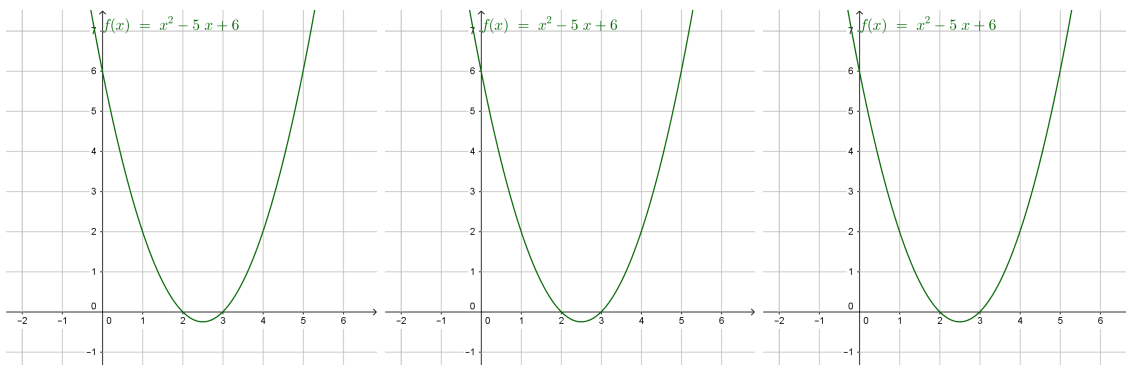
Kies nu $x=b$: $\Rightarrow \int_a^b f(t)dt = F(b) - F(a)$

Neem nu $t=x$: $\int_a^b f(x)dx = F(b) - F(a)$

Figure 14: <https://www.geogebra.org/m/nY3X4vVw>

6 Oefeningen

1. Bereken en teken R_4 (midden), s_4 en S_4

2. Bereken de "rechteindpunt" Riemansom voor $f(x) = x^3 - 6x^2$ over $[1, 3]$ met $n = 4$ deelintervallen. Is deze Riemansom een onder- of overschatting van $\int_1^3 x^3 - 6x^2 dx$? Leg uit.

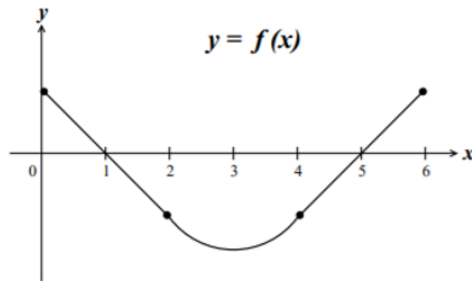
3. Benader de waarde van $\int_0^1 3\sin^{-1}(x) dx$ door R_2 met α_i de rechteindpunten (A. π)

4. Los op:

12. Which of the following gives the exact area under the curve $f(x) = \ln(x)$ on the interval $[2, 7]$?

- (a) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{i=1}^n \frac{5}{n} \ln\left(2 + \frac{5}{n}i\right)$
- (b) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{i=1}^n \frac{5}{n} \ln\left(\frac{5}{n}i\right)$
- (c) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{i=1}^n \frac{7}{n} \ln\left(2 + \frac{5}{n}i\right)$
- (d) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{i=1}^n \frac{7}{n} \ln\left(\frac{7}{n}i\right)$
- (e) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{i=1}^n \frac{7}{n} \ln\left(2 + \frac{7}{n}i\right)$

5. Gegeven is onderstaande grafiek van $f(x)$

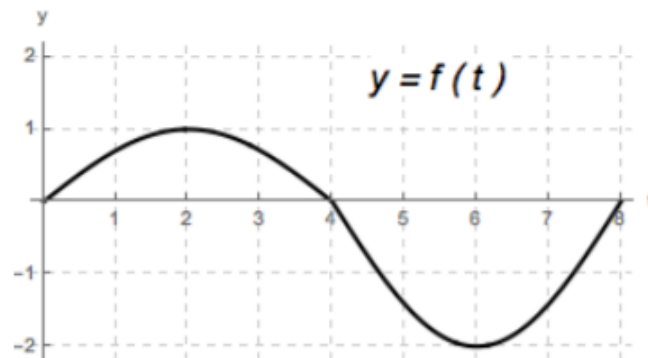

Zij $A(x) = \int_0^x f(t)dt$ met $0 \leq x \leq 6$

- (a) Over welke interval(len) is $A(x)$ positief?
- (b) Over welke interval(len) is $A(x)$ stijgend?
- (c) Over welke interval(len) is $A(x)$ hol?
- (d) Voor welke waarde(n) van x bereikt $A(x)$ een absoluut maximum?

6. Los op:

4. (12 pts) The function f is continuous on $[0, 8]$. The graph of f is shown below.

Let $A(x) = \int_0^x f(t) dt$ for $0 \leq x \leq 8$.

(a) Circle the correct statement below regarding the value of $A(4.2)$.

i. $A(4.2) < 0$	iii. $A(4.2) > 0$
ii. $A(4.2) = 0$	iv. No previous choice is true.

(b) Circle the correct statement below regarding the value of $A'(4.2)$.

i. $A'(4.2) < 0$	iii. $A'(4.2) > 0$
ii. $A'(4.2) = 0$	iv. No previous choice is true.

(c) Circle the choice that correctly completes the following sentence.

The function A attains its **maximum** value on $[0, 8]$ at ____.

i. $x = 0$	iii. $x = 4$	v. $x = 8$
ii. $x = 2$	iv. $x = 6$	vi. No previous choice is true.

(d) Circle the choice that correctly completes the following sentence.

The function A is **decreasing** and **concave DOWN** on the interval ____.

i. $(0, 2)$	iii. $(4, 6)$	v. No such interval exists.
ii. $(2, 4)$	iv. $(6, 8)$	vi. No previous choice is true.

7. Bepaal het functievoorschrift van de functie f en een waarde voor de constante c zodanig dat:

$$\int_c^x f(t) dt = \cos x - \frac{1}{2}$$

8. Een functie f is continu in \mathbb{R} en voldoet aan de vergelijking

$$\int_0^x f(t) dt = -\frac{1}{2} + x^2 + x \sin(x) + \frac{1}{2} \cos(2x)$$

voor elke $x \in \mathbb{R}$. Bereken $f\left(\frac{\pi}{4}\right)$.

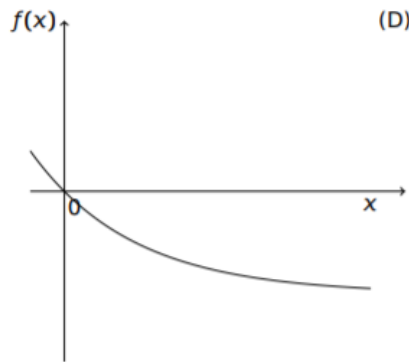
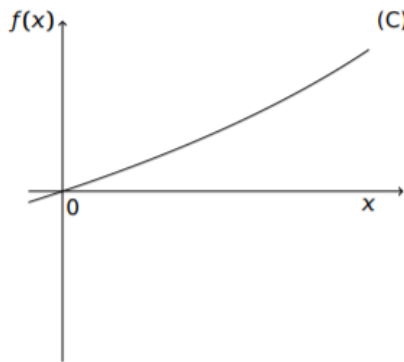
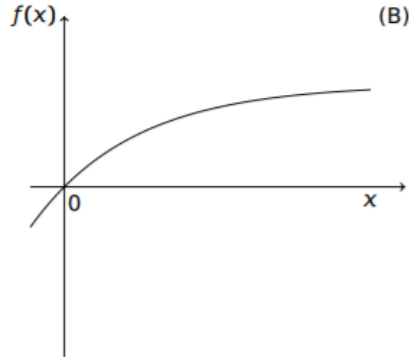
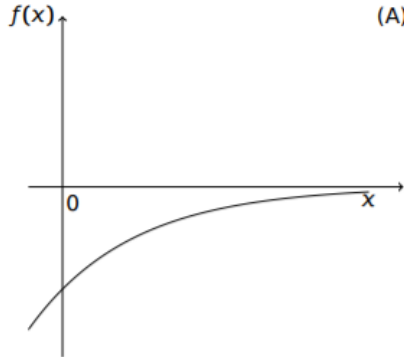
9. Bepaal alle reële getallen zodat:

$$\int_0^x t^3 - t dt = \frac{1}{3} \int_{\sqrt{2}}^x t - t^3 dt$$

(Opl: $x = 0, x = \pm\sqrt{2}$)

10. Los op:

Welke van onderstaande figuren kan de grafiek voorstellen van de functie $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}: x \mapsto f(x) = \int_0^x e^{-t} dt$?

11. Bewijs de optelbaarheid over intervallen als $c \leq b \leq a$

12. Bepaal c en $f(c)$ waarvan sprake in de middelwaardestelling.

(a) $f(x) = 4 - x^2$, $a = -2$, $b = 2$

(b) $f(x) = 2x - 4$, $a = 0$, $b = 4$

(c) $f(x) = -x^2 + 2x + 2$ over het interval $[0, 3]$

13. Als $\int_0^x f(t)dt = x \cdot e^{2x} + \int_0^x e^{-t} f(t)dt$ bepaal dan een expliciet voorschrift voor $f(x)$. (Opl.

$$f(x) = \frac{e^{2x} + 2xe^{2x}}{1 - e^{-x}})$$